

אוצר בנאות דשא

חידושים נפלאים המושכים את הלבבות
רעיונות משלים ומעשיות מרתקים
וסיפורים מגדולי הדורות
על פרשת השבוע

פרשת ראה

מלוקט מתוך הספר הנפלא

"בנאות דשא" על התורה

מאת הרב הגאון ר' דוד שאול גרינפלד שליט"א

תגובות והערות סיפורים חידושים ורעיונות יתקבלו בברכה בדוא"ל
וכן לקבלת הגיליון בדוא"ל יש לשלוח בקשה ולציין "בנאות דשא"

או בטלפון 052-7111001 3048927@gmail.com

קוראים יקרים! עד עתה יצאו לאור הספרים בנאות דשא: בראשית, שמות, ויקרא, ובמדבר.
עתה עומד לצאת לאור הכרך האחרון על חומש דברים, והחידושים שבעלון זה נלקחו מתוך הספר העומד לצאת לאור
עולם בעזרת השם. הוצאת הספר לאור כרוכה בעלויות רבות - כל תרומה תתקבל בברכה.

ניתן לתרום למען הדפסת הספר, לע"ג ולרפואה ולהצלחה. 3048927@gmail.com או בטלפון 052-7111001
אלפים קראו את הספרים שיצאו עד עתה ע"י הרב המחבר בעברית ובצרפתית, והכרך האחרון המשלים את הסדרה
הוא מרתק במיוחד כמו שניתן להיווכח בעלון זה.

תוכן הענינים - ניתן להקיש ולעבור ישר לנושא

1.	אכילת מאכלי חלב בשבועות, בתנאי – גם בשר.
2.	חלב- בריא או לא ? !
3.	ויטמינים שנעשו מכבד בהמה
3.	שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב' סימן כ"ו
3.	תירוקן לפי תוספות ביבמות ע"א: ד"ה מאי טעמא לא מהול.
3.	הקב"ה מוותר למעננו על כבודו.
4.	נכנס באמצע ברכת כהנים
4.	הישמעאלים – נכרתה מהם שורש הרחמים
5.	ערבי צמא דם- כיון שרוצח, רוצה עוד
5.	רחמי היהודי יתעורר אפילו בזמן מלחמה
6.	אפילו גרמני עמלקי עדיף על ישמעאלי
6.	מדוע הוכפלו המילים- רחמים רחמך ?
7.	סכנה ! שתי תורות ! !
7.	הגאון מווילנה בדרכו לא"י הגיע לאיטליה, וחזר בו.
7.	חזיתי פעם בחיי ב"לא תתגודדו" קלאסי
8.	הישראלי לא יודע איך נוהגים בחג שני
8.	איצקוביץ' של אמריקה
9.	לא רציתי לשאול אותם, ולא אני בתירוצם.
9.	לא יפה עושים ! !
9.	"לא אלמן ישראל" הקב"ה מנחם ! !
10.	הבנות לא זקוקות יותר לאבא ז"ל, יש להן את הקב"ה
10.	"אם ה' לא ישמור עיר" 22 תלמידים ירצחו
11.	שסועה
11.	השסועה בזמנינו
11.	איך שמשון שסע את האריה ?
12.	חרדים- אות כבוד !
12.	האם האריה הוא הגיבור שבחיות ? !
12.	יש לתת צדקה גם למי שאינו נצרך
13.	צדקה תציל משלושה כדורים
14.	נס- מתוך שלא לשמה קבלתי לשמה בדרך אחרת.

אכילת מאכלי חלב בשבועות, בתנאי – גם בשר.

לא תִּבְשֹׁל גְדִי בְחֵלֶב אִמּוֹ: [דברים פרק יד כא]

רק בָּכָל אֹת נִפְשֶׁךָ תִּזְבַּח וְאָכַלְתָּ בָּשָׂר כְּכַרְכַּת יָקוֹק אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ הַטָּמֵא וְהַטְהוֹר יֵאָכְלוּ כֻּצְבִי וְכֹאֵל: [דברים י"ב ט"ו]

שָׂנֵא רִגִּיל נֹאסֵר לָהֶם צִמְדָּנָה, וְהוֹתֵר לָהֶם רֵק כְּאֶשֶׁר נִכְסוּ לֵארוֹץ יִשְׂרָאֵל. [רש"י]

והפסוק מדבר בקודשים שנהיה בהם מום קבוע, שפודים ואוכלים אותם. וכיון שהם היו קדשים, אסור לאכול את החלב שלהם ולא לקחת את הצמר.

רמ"א אורח חיים הלכות פסח [סימן תצ"ד סעיף ג:] ונוהגין בכל מקום לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות: ונראה לי הטעם, שהוא כמו השני תבשילין שלוקחים בליל פסח, זכר לפסח וזכר לחגיגה, כן אוכלים מאכל חלב ואח"כ מאכל בשר וצריכין להביא עמהם ב' לחם על השולחן שהוא במקום המזבח, ויש בזה זכרון לב' הלחם שהיו מקריבין ביום הביכורים.

משנה ברורה: מאכלי חלב – [עיין מ"א] ואני שמעתי עוד בשם גדול אחד שאמר טעם נכון לזה כי בעת שעמדו על הר סיני וקבלו את התורה [כי בעשרת הדברות נתגלה להם על ידי זה כל חלקי התורה, כמו שכתב רב סעדיה גאון: שבעשרת הדברות כלולה כל התורה]. וירדו מן ההר לביתם, לא מצאו מה לאכול תיכף, כי אם מאכלי חלב. כי לבשר צריך הכנה רבה: לשחוט בסכין בדוק כאשר ציווה ה', ולנקר חוטי החלב והדם ולהדיח ולמלוח ולבשל בכלים חדשים, כי הכלים שהיו להם מקודם שבישלו בהם באותו מעל"ע נאסרו להם ע"כ בחרו להם לפי שעה מאכלי חלב ואנו עושים זכר לזה:

נועם אלימלך: בשבועות התירו לנו חז"ל שלא להמתין אחר גבינה קשה, השיעור כמו בכל השנה.

פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם [סימן תצ"ד] ואין להתיר בשבועות כלל, כי אם כמו בשאר השנה - להמתין שש שעות דווקא אחר בשר או אחר גבינה קשה [גבינה מסריחה שיש באירופה].

בכל מקרה, בשבועות יש לנהוג באכילת חלב אך במיוחד להקדיש לסעודה בשרית, כי זוהי מצות היום של החג. כלומר: אכילת בשר בחג היא מצוה כמו דאורייתא, ואילו אכילת חלב היא מנהג.

ואנשים טועים ומקפידים על ארוחה חלבית ממש, ומזלזלים בסעודת החג שחייבת להיות בשרית.

מכיון שבמתן תורה נצטוו על איסור בשר וחלב ומאכלות אסורות, נמצאו שכליהם היו אסורים באכילת בישול מאכלי היתר-לפיכך ניזונו באותו יום אך ורק ממאכלי חלב.

ושואל רבי יוסף חיים זוננפלד צוק"ל שאלה נפלאה: והלא דור מקבלי התורה ניזונו מהמן שירד להם?!

אלא מסתבר שנוסף למן אכלו שאר מאכלים, וגם צאן ובקר שחטו להם.

והראיה מפרשת השליח ומעוד מקומות.

יוצא איפוא, כי אחרי שחזרו מהר סיני נזקקו למאכלי חלב שאינם טעונים בישול והכנה.

והוסיף רמז לטעם זה:

מצינו בגמרא שבת [פ-ב] "דכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל".

בכך מתיישבת התמיהה שהלא היה באפשרותם להגעיל כליהם ולהכשירם, ולמה הוצרכו דווקא למאכלי חלב?

אלא מכיון שאותו יום שבת היה. ואסורים היו להבעיר אש ולהרתיח מים להגעלה. ודבר זה מרומז בפסוק "דבש וחלב תחת לשונך", אשר לפי המדרש קאי על מתן תורה, וסופי תיבות "דבש וחלב תחת" - נוטריקון "שבת", לרמז כי בגלל יום השבת נצטרכו להיות ניזונים ביום מתן תורה בדבש וחלב כנ"ל.

[מדוע ניתנה התורה דווקא ביום המנוחה- שבת? על מנת לבלבל את השטן שחשב שכעת זה יום מנוחה לעם ישראל, ולא יפריע, וכך ישב ושתק].

חלב- בריא או לא?!

שהינו בפסח במלון בצפון הארץ. בין כל התוכניות המחכימות והמעניינות הביאו לנו רופא בכיר מבי"ח הדסה בירושלים, והוא החל להרצות לפנינו את משנתו אשר גילה עם החולים במשך שנות עבודתו: בגין כל מיני חולי מעיים, מערכות חיסון במצב גרוע, ועוד בעיות רגישות ואלרגיות הנובעות ממוצרי חלב. עכשיו כשיצא לפנסיה החל לפתח מחקר על החלב ומוצרי.

וכך אמר: נפגשתי במחלות מעיים קשות מאד, וכשהורדנו את החלב החל החולה להגיב אחרת. אין כאבים, אין ריקבון מעיים ועוד. כמו כן דיבר קשות על החלב, שאפילו למחלה ממארת הוא גורם במקרים מסוימים. וגם בזאת נתקל במשך עבודתו הארוכה. הוא דיבר על החלב באריכות, ואף הוסיף את הבשר שאינו בריא.

אני קפצתי ושאלתי: כבוד הדוקטור. בגמרא מופיע סיפור על אחד מהתנאים שאמר כי בלי בשר לארוחה אינו מסוגל להתרכז בלימוד.

ולגבי החלב, כתוב בתורה: "דבש וחלב תחת לשונך". ובני ישראל אכלו מוצרי חלב בשבועות, כפי שהבאנו למעלה, מאחר ולא היו להם כלים כשרים לבשר עד אשר יכשירו הכל. ולזכר זה נוהגים לאכול עד היום חלב בשבועות. ועוד הלכות מסובכות ורבות מופיעות בתורה ובגמרא על בשר בחלב, הלכות שחיטה, וכו'.

אשתי מסבה את תשומת ליבי לפן אחר:

כיום החלב והבשר אינם כפי שהיו פעם מזריקים לעופות ולבהמות חיסונים וחומרים כימיים שונים. ורבים חולים אפילו אם רק נזלת קלה מופיעה, כדאי להפסיק את החלב ומוצרי ובע"ה זה חולף ועובר. אגב: גם הרופאים מכירים בזאת.

אני אישית לא מסכים עם זה.

ובכן- האם החלב זה דבר בריא או לא?!

ויטמינים שנעשו מכבד בהמה

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב' סימן כ"ו

לאוכלם אחר אכילת חלב.

בדבר הויטמין שנעשו מכבד של בהמות כשרות אם מותר לבלוע אותם אחר אכילת חלב.

הנה זה ודאי אינו כלום דאחר חלב מותר לאכול בשר.

לאוכלם אחר גבינה קשה

ואולי כוונת מעלת כבודו הוא אחר גבינה קשה שיש להחמיר שלא לאכול בשר, אבל זהו רק לחומרא שמעיקר הדין מותר אפילו אחר גבינה קשה כדאיתא ברמ"א סימן פ"ט סעיף ב'.

לאכול חלב אחר בליעת הויטמינים

והיה לו למעלת כבודו לשאול דעדיפא מינה אם מותר לאכול מיני חלב אחר בליעת הויטמין. ופשוט שגם בזה מותר שליכא בזה הטעמים שהוזכרו בט"ז סק"א ובש"ך סק"ב, ואף מטעם לא פלוג דמסתבר דמחמת זה נוהגין שלא לאכול גם אחר תבשיל של בשר אף לא תבשיל של חלב אף דמשמע שלא נמשך טעם מתבשיל וליכא גם כן ב' הטעמים, דהא לא יפלגו במציאות, אלא שלהאוסרין הוא משום דלא פלוג, נמי בויטמין שאינו דבר הנאכל אלא הנבלע אין שייך גם לא פלוג בזה.

לאכול חלב אחר לעיסת הויטמינים

ואף אם אחד ישנה מדרך העולם וילעס הויטמין נמי אין לאסור כיון שעל וויטמינס ליכא האיסור. וגם כיון שבויטמינס לא היה מנהג משום שלא היה זה עד איזה שנים זה לא כבר לא שייך לאסור מצד המנהג דתבשיל אחר תבשיל. וגם בתבשיל מצינו שאף שיש קצת ממשות של איסור שאסור לאכול עם גבינה ומכל מקום שרי לאכול גבינה אחריו כמפורש בש"ך יו"ד סימן פ"ט סימן ק' י"ט.

וכן אף למ"ד שאסור נ"ט ע"י בשול או שנתבשל דבר חריף שלכולי עלמא אסור נמי שרי לאכול אחריו גבינה כמפורש ברבי עקיבא איגר שם כיון שאין בו טעם גדול, ואם כן כמו שאמרנו שאין לאסור לאכול גבינה אחר הויטמין שיש בו קצת מכבד, אף אם נימא שיש מהכבד דבר הנותן טעם קצת ובפרט שלא ברור שיש שם חשיבות טעם לאסור אף כשנעשו מכבדים של בהמות שנתנבלו וצריך לעיין בזה לדינא.

ולכן לאכול גבינה אחר וויטמינס של כבד אין מקום לחוש כלל, וכל שכן שמותר לבלוע אותם אחר גבינה אף קשה, וגם בלא קינוח והדחת פיו.

ידידו, משה פיינשטיין

תירוץ לפי תוספות ביבמות ע"א : ד"ה מאי טעמא לא מהול.

תוספות אומר : כשבני ישראל יצאו ממצרים, הגדולים שבהם כבר נימולו במצרים, ולהם הותר לאכול קדשים, ונאסר בשר שהוא לא קדשים. אבל הילודים במדבר – שלא מלו, [כיון שלא נשבה להם רוח צפונית והיה סכנה למול], להם הותר לאכול בשר רגיל, אך לא קדשים כיון שהם ערלים.

והמשך חכמה מפרש : שלכן קורח חלק על משה רבינו. שאיך יתכן ששבט לוי שהיו צדיקים ומלו [ומבואר במדרש : שבני לוי מלו את ילדיהם במדבר אפילו שהיה פיקוח נפש, כיון שמי שבוטח בה' יכול לסמוך עליו למרות שיש פיקוח נפש]. להם מותר רק שלמים, הם התחייבו חזה ושוק שמותר להם לאכול.

קורח רצה לאכול בשר ורצה להוכיח למשה שהנה צדיקים כמו שבט לוי, כביכול למרות שבטחו בה' ומלו בניהם במדבר, בכל זאת כאילו נענשו ואסור להם ליהנות מבשר.

ולפי דברי תוספות אלו מובן: שביון שעם ישראל שלא מלו, הותרו לאכול בשר במדבר ואכלו אותו עם חלב. לכן כשירדו מהר סיני לא היו להם כלים כשרים ואכלו מאכלי חלב.

הקב"ה מוותר למעננו על כבודו

הטמא והטהור יאכלנו כצבי וקאיל: [דברים פרק יב טו]

שָׁכְנֵי וְאֵיל אֵינֶם כְּלוּלִים כְּקֹרְבָנוֹת לָהּ. [רש"י]

ויש להקשות: הרי בשרו של הצבי הוא יקר המציאות. ורק עשירים גדולים אוכלים זאת. ומדוע, כשעשיר רוצה לכבד את הקב"ה בכל מאודו [כספן] ולהביא לפניו קרבן שמן – כלומר: בשר צבי, נאסר עליו לכבד את בוראו??

[בבראשית ח כ] מפרש: שה' לא הטריח את בניו להביא קרבנות אלא מבקר וצאן שיש ברשותם. וזה הטעם שנאסר חיה ועוף להקרבה, כדי שלא ימסור אדם את נפשו לצוד ציד ולהביא מהמדבר.

וכן [בבראשית ד ג] מבאר שהתורה אסרה דבש ופירות לקרבן, כיון שהם נגמרו מהטבע. בלא מעשה אדם, וכן מחוסר זמן שזה ולד בהמה שעדיין לא טרחו בו.

וכן מפרש: שכמו שלחם מחבר בין הגוף לנפש, שלולא הלחם הגוף נפרד מהנפש, כך הקרבנות מחברים בין ישראל לאביהם שבשמים. ולכן נקראו הקרבנות: "את קרבני לחמי" שהם כמו לחם.

ושמעו נא אחי כמה אוהב וחושב הקב"ה עלינו- בניו. כמה חמלה יש לאבינו שבשמים עלינו. מוותר הוא על כבוד לקבל קרבן חשוב ויקר רק שלא נטרח.

ומדוע? כיון שידע הבורא יתברך כי על מנת להביא בשר צבי צריך האדם לטרוח הרבה, לצאת לצוד ביער את הצבי, וישנם זמנים שהצבי הנחמד ממש אלים ומסוכן לאדם, ולכל מי שמתקרב אליו, והקב"ה אומר: אל תסתכנו למעני. בניי! מוותר אני על קורבנכם השמן, **"העיקר שתשארו לי בריאים"!!**

מסתפק אני בצאן ובקר שזמינים בביתכם, וכל דבר שהאדם טרח במו ידיו כמו קרבן מנחה – כגון סולת חיטים או גרש כרמל שנשתתף בו מעשה אדם וכן יין ושמן שאדם עשאו במו ידיו, רק אל תסתכנו בגללי!!

נכנס באמצע ברכת כהנים

אֶת כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת לֹא תִסָּף עָלַי וְלֹא תִגָּרַע מִקִּטְנֹ: [י"ג א]

מאחר ולדעת ה'חרדים' גם ישראל המתברכים הם בכלל המצוה, יש להסתפק, אם כאשר נכנס ישראל לבית הכנסת, באמצע 'ברכת כוהנים' ומכוון לשמוע ולקבל מהם ברכה כדין, האם ומאחר והוא לא קיבל מהם את הברכה מתחילתה הוא עובר באיסור 'בל תגרע', או שמא מאחר והברכה עצמה נאמרה ע"י הכהנים בשלמותה, אינו נחשב ה'ישראל' מגרע כאשר שומע חלק מברכה שלמה..

כמוכן יש להסתפק באופן שהתחיל לשמוע 'ברכת כוהנים', אך נצרך לצאת משם באמצע הברכה, אף אמנם שלצאת באמצע הוא דבר אסור שאינו ראוי [כדין כל היוצא באמצע התורה], מכל מקום יש לדון האם מלבד זה הוא גם בספק לאו, שהרי ביציאתו הוא אינו שומע את כל הברכה, והרי זה בכלל "לא תגרע". וצריך עיון!

הגאון הצדיק ר' שריה דבליצקי שליט"א.

התקשרתי אל מו"ר ר' שריה שליט"א ושאלתי: באמצע תפילת שחרית שהיו רק עשרה – מנין, האחד מיהר לאיזה עסק – ויצא באמצע התפילה, אך לפני כן היה לו חיוב להשיג אדם אחר שישלים במקומו את המניין. אין מצב להשאיר את המניין עם תשעה בלבד, זה ברור.

מה הדין כבוד הרב? שאלתי

חלילה. אסור לעשות כדבר הזה. שלא יבוא בכלל לתפילה אם לא יכול לסיים ביחד. לא רק הוא עובר על "בל תגרע" אלא גם הציבור.

הישמעאלים – נכרתה מהם שורש הרחמים

הִכָּה תִכָּה אֶת יִשְׂכֵי הָעִיר הַהוּא לְפִי חֶרֶב הִחָרֵם אֹתָהּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ וְאֶת בְּהֶמְתָּהּ לְפִי חֶרֶב: [י"ג טז]

וְאֵת כָּל שְׁלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל תּוֹךְ רְחֹבָהּ וְשָׂרְפָהּ בָּאֵשׁ אֶת הָעִיר וְאֵת כָּל שְׁלָלָהּ
כָּלִיל לִיקָנוֹק אֱלֹהֶיהָ וְהִיטָה תֵּל עוֹלָם לֹא תִכָּנֶה עוֹד [י"ג י"ז]

וְלֹא יִדְבַק בְּיָדָךְ מֵאוֹסָה מִן הַסָּרֵס לְמַעַן יָשׁוּב יְקָנוֹק מִסְרוֹן אִפּוֹ וְנָתַן לְךָ בְּרָמִים
וְרַחֲמֶיךָ וְהִרְבָּךְ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם [י"ג י"ח]

מבאר הנצי"ב: שמעיר הנידחת נגדם שלוש רעות בישראל.

א. אכזריות – כי מי שמצטווה להרוג עיר שלמה כולל בהמות, מוליד בטבעו אכזריות. גם מי שנולד רחמן.

והאור החיים אומר: שסיפרו לו הישמעאלים "כת הרוצחים" במאמר המלך, כי יש חשק גדול בשעה שהורגים אדם ונכרתה מהם שורש הרחמים והיו לאכזר.

ב. באותה עיר הנידחת היו אנשים, שהיו להם קרובים בערים אחרות. וא"כ - אם יהרגו אותם זה יגרום לשנאה.

ג. כיון שעיר שלמה מישראל תיהרג, יוותר חלילה מיעוט מעם ישראל.

ולכן הבטיח הקב"ה שהוא אב הרחמן - שיהיה **רחמים ורחמן** – שתהיה אהבה, והרבך – שעם ישראל יתרבה.

ראו נא מה בין עם ישראל להבדיל מן הערבים.

כמה נוראים ואכזרים מעשיהם. לדוגמא:

ערבי צמא דם- כיון שרוצח, רוצה עוד

דעאש הלוא רוצחים ושופכים את דם אחיהם בגלל סיבות של עיוות מוחין. הלכו וחפשו להם אדם גדל ממדים ומכוער ומפחיד ביותר אשר עושה שמות בעמו. עם סכין קצבים ענק וקורע אותם לגזרים. מזויע ביותר.

רס"י – **כי גס את צניהם**, גם לרבות את אבותיהם ואמותיהם. אמר ר' עקיבא אני ראיני נכרי שכתו לאביו לפני כלבו ואכלו.

דבר נורא אירע הבוקר: ערבי צמא דם מאחד הכפרים הסמוכים לעיר האבות "חברון", פרץ לתוך דירת מגורים של משפחה יהודית, ודקר בדם קר ילדה טהורה כבת 13.5 שישנה בשלווה על מיטתה.

מה פשר הזוועה הזאת? והיאך מסוגל הוא למעשה מצמרר ולא אנושי שכזה??

ובכן, בשעה שזורקים בשר לפני חייט טרף, היא תתנפל עליו ותטרוף אותו באחת. ולאחר מכן תרצה עוד. כך הם הערבים יימח שמם. לא שבעים מהדם הרב שנשפך מידם.

רחמי היהודי יתעורר אפילו בזמן מלחמה

לעומת רשעותם התת אנושית, אנו היהודים, כשנלחמנו במלחמת לבנון- וקיבלנו הוראה מגבוה ע"י שר הביטחון אריק שרון, להיכנס ולהרוס כל בנין שידוע כי מסתתר שם מחבל, ולהרוג אנשים נשים וטף כשהבניין מתמוטט על יושביו, לא עמדנו במצב הזה של האכזריות לשמה.

ניגש אלי חייל עדין נפש בעל כיפה סרוגה ובכה לפני. תקשיב, איני מסוגל לראות מה שקורה כאן. דיי כימה אפשר להרוג? נראה לי שהגזמנו.

וכל כך למה? כי בעם ישראל טבועה מידת הרחמים, על אף שהמחבלים יורים עלינו ללא הרף והורגים בנו. קשה לראות ילדים ונשים חפים מפשע נהרגים כזבובים.

הצעתי לו לערוק ולנסוע לבני ברק ולהיכנס לר' חיים גריינמן זצ"ל, אדם נבון ויודע לפתור בעיות מסובכות, ולשאלו עצה חכמה בעניין הצבא.

והוא שמע לקולי ונסע. כשנכנס לרב פרץ בבכי סוער, וסיפר את שהעיק על ליבו. וענהו הרב: אל תחזור לצבא. תישאר כאן ותשב ללמוד ולא יקרך רע.

ואכן כך היה. ועוד: שראש הממשלה מנחם בגין ז"ל כעס על אריק שרון ולא רצה לדבר איתו משוב ועד רע. גם הוא הבין שזה היה ניצול מצב ומעשה שיהודי לא יעשה. כיון שטבועה בו מידת הרחמים שאכן הקב"ה בהבטחתו הכפיל כפי שכתוב: "שיהיה רחמים ורחמך".

אפילו גרמני עמלקי עדיף על ישמעאלי

אפילו גרמני עמלקי, כיון שפעם אחת בחייו ריחם על שלושה ילדים יהודים והצילם, תהיה לו זכות בשמים ועליו יקבל שכרו. אך ישמעאלי- אין בליבו רחמים כלל. כפי שכתוב בתורה: "על חרבך תחיה". ומעשה שאירע כך היה: רב חשוב נקלע לבית כנסת אחד, ולפתע בין המתפללים צדה עינו אדם בהיר שיער ולצידו יושבים שלושה ילדים הדומים לו במראם להפליא. חשד שהם גרים וניגש לאמת את הדבר. ואכן נענה ע"י האב בסיפור מפעים.

אני, מוצאי מגרמניה. בתור ילד לא ידעתי ממעשי אבי, ולא כלום. עד שגדלתי ולפתע נתפש אבי ונלקח לכלא, והעיתונים היו מלאים בחדשות אודות אכזריותו הנאצית, ופורסם שהיה "קצין ביחידת העילית של הגסטאפו"- יחידת ההרג שנודעה לשמצה בשם "יחידת ראשי המוות".

הבן [שמספר] נכנס להלם כששמע את הזוועות המיוחסות לאביו מולידו, כנגד היהודים החפים מפשע, והחל לחקור על העם היהודי וסיבת הירצחם בדם קר.

הגיע אף לארץ ישראל ולבסוף התגייר, התחתן ונולדו לו שלושה ילדים טהורים.

כשאביו שוחרר אחרי שנים רבות מהכלא, שאלו לסיבת הנכדים שבם זכה כיהודים כשרים לכל דבר.

אנחנו היהודים, אמר לאביו - מאמינים שרק על ידי מעשי זכות זוכים משמים לטוב שכנגד.

מהי סיבת הזכיה שבה זכית? נסה בכל כוחך להיזכר במעשיך.

ואז נזכר האב לאחר מאמצים רבים, שבאחת הפעמים, כאשר נכנס לבית יתומים, מצא שם שלושה ילדים יהודים אשר נבהלו מפניו ובכו בכיות נוראיות והתחננו על נפשם שלא יהרגם.

איני יודע מדוע, אך לא עמדתי בפני בכיים, וריחמתי עליהם. ואף דאגתי למסמכים מתאימים וכך הצלתי אותם מהמוות.

יתכן מאד שלכן נולדו נכדיי יהודים לכל דבר. כי מידת הרחמים מושכת אליה רק טוב.

מדוע הוכפלו המילים- רחמים רחמך?

ומפרש האור החיים: ונתן לך רחמים ורחמך. למה נכתב בכפילות?

מאחר וה' מתנהג במידה כנגד מידה.

אדם שהוא רחמן, ה' מרחם עליו. ואדם אכזר, ה' מתאכזר אליו.

ולכן, בתחילה ה' עושה שהאדם יהיה רחמן, ואחר כך מידה כנגד מידה מחזיר לו ברחמים, ומרחם עליו.

ור' חיים שמואלביץ מוכיח מדברי האור החיים: שאפילו אדם שנהיה אכזרי באונס, ה' לא ירחם עליו. אלא אם כן יהיה רחמן ואז ירחם עליו הקב"ה.

וכפי הנראה, ר' חיים גריינמן לא רצה שנהיה אכזריים אפילו שזה באונס, כי כאן אין את הבטחת התורה, ולכן יעץ לנו לברוח.

סכנה ! שתי תורות !!

"בנים אתם לה' אלקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת". [י"ד א]

בגמרא מיבמות י"ג כתוב: "לא תתגודדו – לא תעשו אגודות אגודות, ששני בתי גינים בעיר אחת לא ינהגו מנהגים שונים זה מזה. נחלקו הראשונים בסיבת האיסור".

רש"י כתב: "סביבת האיסור – כיון שנראה שנוהגים שתי תורות".

הרמב"ם כתב: שדבר זה גורם למחלוקות גדולות.

ונחלקו האחרונים: האם זה איסור תורה [דאורייתא], מהכסף משנה מוכח – שזה איסור תורה.

והפרי חדש כותב: שזה אסמכתא והאיסור מדרבנן.

הגאון מווילנה בדרכו לא"י הגיע לאיטליה, וחזר בו.

כל ימי חייו היה הגאון מווילנה מתאוה לעלות לארץ ישראל ולכונן את עפרה, ומשום מה לא הצליח. עד שביום אחד הרגיש שכעת הוא הרגע ועשה את כל ההכנות לעליה לארץ.

תלמידיו היו כבר בארץ הקודש מזה זמן רב, והתיישבו בצפת ובירושלים. ומה גדולה היתה שמחתם, כששמעו שרבה הגדול והנערץ יוצא בדרכו לארץ. והם, תלמידיו החלו בהכנות לקבל פני קדשו.

הכינו לו את משכנו, והקימו כבר ב"כנס הגר"א, וציפו לו בכליון עיניים.

רבה יצא לדרך וכבר הגיע עד איטליה, כל כולו נרגש לרגע שידרוך על אדמת הקודש, ולפתע הבזיקה בראשו מחשבה קשה. ואז החליט לפתע שהוא חוזר על עקביו לוילנה.

כששמעו זאת תלמידיו המצפים לו בארץ, לא הבינו מה פשר הדבר.

נשלחו שליחים ומכתבים רבים, והאכזבה היתה גדולה. ולא הבינו מהי הסיבה לחרטתו של רבה.

החלו תלמידיו להעלות השערות שונות לפשר הסיבה, עלו וירדו כל ההסברים עד אשר קם אחד מתלמידיו, הגדול שבהם ואמר. נראה לי שהסיבה היא כך:

ידוע הרי שקרבים ובאים הימים הנוראים. ערב ראש השנה, והלא נחוגים הם יומיים. א' ו-ב' דראש השנה. כמו בחו"ל.

לפי השיטה בארץ: אם אחד מהימים האלו נופל בשבת קודש, אין תוקעים בו בשופר, אלא ביום השני. למרות שזה רק דרבנן. ולפי זה מפסידים לכאורה את מצות תקיעת שופר מדאורייתא.

ולשיטת הגאון: צריך בארץ ישראל לקיים רק יום אחד ראש השנה, [כמו כל החגים, ורק בחו"ל יומיים] וממילא אם נופל בשבת חייבים לתקוע אף בשבת.

מה שעלול לקרות הוא: שכאשר יגיע לארץ ישראל, כל תלמידיו ינהגו כמוהו, וזה אומר שיוצרו שתי דעות, כמו שתי תורות חלילה, יהיו מחלוקות קשות ואז בגללו יגרם שיעברו על "לא תתגודדו" !

שתי מחנות זוהי מלחמה נוראית, ובלבול בעם. ולא ידעו לפי איזו שיטה לנהוג. ודבר כזה לא רצה הגאון לגרום, אף לא על חשבון עלייתו לארץ הקודש.

חזיתי פעם בחיי ב"לא תתגודדו" קלאסי

מעשה שהיה בתשעה באב בבית הכנסת שבו אני נוהג להתפלל: כידוע שלא מניחים טלית ותפילין עד סוף מנחה, ולפתע בשחרית הופיעו שניים מעוטרים בטלית ותפילין והצטרפו למניין.

מה מאד נדהמתי, וניגשתי אליהם וניסיתי להסביר להם שאין מניחים עכשיו תפילין. אך הם ענו שבאו מירושלים וישנו שם בית כנסת אחד שכן נוהגים כך. ומסביר אני להם שזה בבחינת "לא תתגודדו". אין להיות שונים מהכלל. איסור חמור. אך הם בשלהם.

ניגש אלי אחד מהמתפללים שלנו ואמר לי: עזוב! לא כדאי לעשות מהומה בגלל כזה דבר.

ואני עומד על שלי: זוהי הלכה מדאורייתא! וכבר רואה אני שמגיעים לברכת כוהנים ואחד מהם רוצה לעלות על הדוכן.

לקחתי את חפצי והתחלתי ללכת לכיוון הדלת. אני נשאר כאן! זה איסור אמיתי! ואם אינכם יודעים את ההלכה, אני מעוניין להצטרף למניין שכזה!

אך ידידי ניסה לפייסני בדברים, והחלטתי להתקשר בו במקום לרבי ומורי ר' שריה שליט"א ושאלתיו את ההלכה לאישורה. וענה לי שצריך להוציא אותם מחוץ לבית הכנסת!!

לפתע קפץ אחד המתפללים שלנו שאף הוא ספרדי וצעק לעבר השניים: והלוא הייתם לפניכן גם בבית הכנסת שלנו-הספרדים, וזרקו אתכם החוצה. אז באתם לכאן??

והסברתי למתפללים: אם הם נוהגים אחרת מהצבור הכללי, עליהם להישאר להתפלל במקומם בסתר ולא בחוצות בהפגנות. זהו ממש "לא תתגודדו".

הישראלי לא יודע איך נוהגים בחג שני

כבר סיפרתי ששימשתי בארה"ב בבית ספר בתפקיד מפקח. ידוע שבחול"ל - חג זה יומיים. ואני הוזמנתי לחג השני לביתו של עשיר גדול שהיה אחד מהקהילה.

אני אומנם לא מחויב לשמור חג שני, אך כאשר אני בחברת שומרי החג עלי להתנהג בהתאם, ולא לחלל את החג בפרהסיה.

באמצע הסעודה שומעים אנו צפירות של רכב ליד הבית. לא התייחסתי, כי לא היה לי נעים מהסיטואציה הזו.

לאחר צפירות ממושכות הציצה בת המשפחה מהעינית לראות מה פשר המהומה, וראתה בחורים דתיים יושבים ברכב.

אלו לא החברים שלך? שאלה אותי בתמיהה.

הרגשתי איך הדם פורץ לראשי, ופני הפכו לארגמן. מה עושים? איזה ביזיונות? חשבתי בליבי.

ולפתע דפיקות על הדלת, ואחד הבחורים נכנס לסלון. אפשר לקרוא בבקשה לדוד??

בלית ברירה קמתי והסברתי: "אל תכעסו, זוהי הלכה. עושים בסתר גם בהנחת תפילין וכו', אך לא בפומפי. אני הולך לפי ההלכה ואיני מצטרף".

מה אתה מקשקש השיבו החבר'ה. אנחנו ישראלים. איננו מחויבים בזאת. כך לימד אותנו הרב שלנו.

בוא אתנו לטיול מאד מעניין.

הפיתוי היה גדול, אך אני סירבתי. התעקשתי בשלי: שזה אסור! זוהי ההלכה משום "לא תתגודדו".

איצקוביץ' של אמריקה

בבית כנסת גדול בארצות הברית, היו שני מניינים. אחד למעלה- הגדול, ואחד למטה בחדר יותר קטן.

בארץ- פסח הסתיים ביום ששי, אך בארצות הברית מאחר וישנו יו"ט שני, יצא בשבת.

— בקריאת התורה קראו כפי שצריך לקרוא בחג.

אך היו שם בין המתפללים, גם ישראלים אחדים אשר לא ידעו את ההלכות של חג שני, והחלו להתווכח עם האמריקאים: לא קוראים קריאה של חג. החג הרי כבר הסתיים ומתחילים לקרוא בתורה כפי שצריך בשבת הראשונה שלאחר חג הפסח.

הוויכוח שפרץ היה סוער. אלה בכה ואלה בכה.

ואי אפשר לקרוא בתורה. כמה נוראית המחלוקת!

ואז קם הרב וניגש לבימה הרים את קולו ואמר: אינכם יודעים כי חג לנו היום? אנו מתגוררים באר"ב ולא בארץ ישראל. צאו מכאן וחיזרו לארץ. עוברים אתם על "לא תתגודדו".

ומיד פנה הרב למתפללים למטה וביקשם להצטרף למניין הגדול, ואל החדר הקטן למטה הפנה את כל הישראלים.

ומאז ועד היום ישנו פתח מבחוץ בלבד לחדר הקטן, ואין כניסה מבפנים.

וזה הוקדש אך ורק לישראלים.

ומעניין לעניין באותו עניין:

לא רציתי לשאול אותם, ולא אני בתירוצם.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפילין [סימן ל"ד סעיף ב']

ואחר התפילה יניח של ר"ת בלא ברכה ויקרא בהם שמע (דברים ו' ד-ט) והיה עם שמוע (דברים י"א ג-כ"א).

פרי מגדים אורח חיים משבצות זהב [סימן ל"ד]

וחדשים מקרוב חולצין תפילין [דרש"י] לאחר קדושה של י"ח שעושין שלא כדין המבואר בסימן (כ"ז) [כ"ה] סעיף י"ג גם צריך לכוון בתפילת י"ח לש"ץ, לא לעסוק בדבר אחר, **ולא רציתי לשאול כלל אותם ולא רציתי אני בתירוצם:**

משנה ברורה:

ואחר התפילה- היינו כדין המבואר לעיל בסימן כ"ה סי"ג ולא כאלו החולצין תפילין דרש"י ומניחין דר"ת תיכף לאחר קדושה של י"ח ובאמת מלבד **שעושין שלא כדין** המבואר לעיל בסימן כ"ה סי"ג צריך לכוון בתפילת י"ח להש"ץ לא לעסוק בדבר אחר [פמ"ג]:

לא יפה עושים!!

ילקוט יוסף קצוש"ע אורח חיים סימן ל"ד – מהלכות תפילין דרבינו תם

ו. הנוהגים להניח תפילין דרבינו תם באמצע תפילת החזרה של השליח צבור, **לא יפה עושים**, שאף על פי שרשאים לענות אמן דברכות באמצע הנחת תפילין של רבינו תם, מכל מקום כיון שגם בזה יש מחמירים, ראוי שלא להביא את עצמו לכתחילה לידי כך, ורק אם במקרה התחיל להניח תפילין של יד של רבינו תם, ובמפתיע שמע קדיש וקדושה יענה.

ובפרט שיש להזהר להקשיב לחזרת הש"ץ, ואף לעיין בספר באמצע הזרה יש להימנע. [ילקוט"י תפילין סימן ל"ד הערה ו'. במהדורת תשס"ו עמוד תר. שאר"י עמוד תמ"ג].

ז. יש הנוהגים להניח תפילין דרבינו תם אחר עלינו לשבח, ולומדים עמהם חוק לישראל וכדומה, אחד המרבה ואחד הממעיט. ויש נוהגים להניח תפילין של רבינו תם קודם קדושת ובא לציון, כדי שיאמרו עמהן קדושה אחת. וכן ראוי לנהוג. אולם כל זה אם הצבור כולו ממתין להנחת תפילין קודם אשרי, אבל יחיד המתפלל עם הצבור, ואם יפסיק קודם אשרי כדי להניח רבנו תם, יפסיד אמירת קדושת ובא לציון עם הצבור, באופן כזה **נכון שיניח תפילין דר"ת אחר התפילה**. [ילקוט יוסף שם הערה ז'. במהדורת תשס"ו עמוד תר"א].

"לא אלמן ישראל" הקב"ה מנחם!!

"בנים אתם לה' אלוקיכם לא תתגודדו".

"כי עם קדוש אתה". [י"ד א' ב']

מבאר הספורנו: כיון שאתם בנים של ה' והוא קיים לעד, לכן אין ראוי שתתאבלו יותר מידי על המת. כי גם אדם שמת לו קרוב משפחה, אך נשאר לו קרוב נוסף שחשוב לו וקרוב אליו יותר יתנחם בו.

אז על אחת כמה וכמה כשיש לו את הקב"ה אבא רחמן- בוודאי שיכול להתנחם בו על המת. כי לא מרגיש בודד בעולם. יודע הוא כי אבא בשמים נמצא איתו ומחזק ומנחם אותו.

ומוסיף הספורנו: שכמוכן אין להצטער על עתיד המת, מאחר ש"עם קדוש אתה"- וכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, והמת יזכה בחלקו זה לעולם הבא. כלומר: טוב לו כעת.

הבנות לא זקוקות יותר לאבא ז"ל, יש להן את הקב"ה

ולצורך הבהרת העניין אביא כאן סיפור הממחיש את הדברים בצורה הברורה ביותר.

סיפר לי חתני ר' ישכר ברגמן שיחי' ששמע מפי סבו מרן הרב שך זצ"ל בשם המשגיח זצ"ל: על רבי נחום זאב מקלם זצ"ל, שבשעה שהגיעה שעתו להפטר מן העולם אמר לבנותיו, שכבר הגיעו לפרקן: איני דואג כלל מה יעלה בגורלכן, משום שעם פטירתי אתן יוצאות מרשותו של אדם ונכנסות לרשותו של הקב"ה, שהוא אבי יתומים ודיין אלמנות.

וביאור דבריו הוא: מי שחש בצורה מציאותית כי הבורא יתברך הוא האב של כל אחד מאתנו, אינו מרגיש ביתמות. אלא אדרבה, הוא חש שמעתה יגיע אליו חסדו של האב- הבורא בצורה יותר ישירה, במקום שיגיע דרך האב- השליח!

"אם ה' לא ישמור עיר" 22 תלמידים ירצחו

הטבח במעלות – היה אירוע טרור פלסטיני שהתרחש ב-כ"ג באייר תשל"ד.

בתחילת האירוע נרצחו על ידי המחבלים נוסעת ברכב מסחרי, סמוך למושב צוריאל, לאחר מכן שלושה מתושבי המקום, ובהמשכו הוא הפך לפיגוע מיקוח שבו נלכדו כבני ערובה תלמידים מצפת אשר לנו במעלות.

בעקבות ניסיון חילוץ כושל נרצחו 22 מבני הערובה ונהרג חייל צה"ל. שלושת המחבלים נהרגו מאש כוחות צה"ל. 68 אזרחים וחיילים נפצעו.

המחבלים הגיעו לבית הספר "נתיב מאיר", שבו ישנו הילדים שיצאו לטיול. המחבלים העירו את התלמידים ואספו אותם לכיתה אחת.

חלק מהמורים קפצו מהחלון וברחו [ועל זה חטפו לאחר מכן גערות, שהשאירו את הילדים לבדם עם המחבלים המרצחים]. נותרו בכיתה לאחר הבריחה 85 תלמידים ותלמידות, שתי חובשות ושני מורים.

המפגעים הניחו בכיתה מטעני חבלה ורימון.

שיחררו את אחד התלמידים ועמו שלחו את דרישותיהם: שחרור 20 מחבריהם הכלואים בישראל, ואיימו להרוג את בני הערובה.

הממשלה ובראשותה גולדה מאיר ישבה לדון בהחלפת השבויים, והשעון מתקתק. והם החליטו לשלוח כוח של חיילים לפרוץ לבניין, והכל על חשבון הילדים שהפחד כיוון אותם.

הפקודה ניתנה לבסוף ללוחמים לפרוץ לבניין בית הספר ולהרוג את המחבלים, אך המרצחים הבינו מיד את המתרחש, ואחד מהם פתח בירי ובהשלכת רימונים על התלמידים שהיו מרוכזים בכיתה. התלמידים החלו לקפוץ החוצה דרך החלונות, כשהם פצועים. צרחות וזעקות שבר נשמעו במעלות.

הכוח שפרץ לבניין טעה בקומה, ועד שמצא את המיקום הנכון, כבר חוסלו 22 ילדים.

הפעולה במעלות נחשבת לאחד הכישלונות הגדולים של סיירת מטכ"ל. צה"ל בכלל, וסיירת מטכ"ל בפרט, השקיעו מאמץ רב בלימוד הכשלים והלקחים העולים מהם.

לקח אחד לא הפנימו: שאם "ה' לא ישמור, שווא שוקד שומר".

חלף כבר חודש מאז הטרגדיה הנוראית הזו, ואני לקחתי את תלמידי לטיול בצפת והגענו להשתטח על קברי צדיקים.

בכניסה לבית הקברות שמענו לפתע זעקות שבר ובכיות נוראיות, וכשקרבתנו למקום, שמענו נשים זקנות תולשות שערותיהן ומקוננות מרה.

לפתע ראינו קברים קטני ממדים, וזעזוע קשה אחזנו. קלטנו שאלו כפי הנראה ילדי מעלות שנרצחו באכזריות ע"י בני עוולה.

צמרמורת חלפה בגווי. והלוא אסור להמשיך להתאבל בצורה קיצונית כזו. רק שבעת ימים שהקב"ה הקדיש לנו להתאבל. לא יותר מזה !!

התקשרתי למרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל וסיפרתי את העניין שראו עיני.

הוא נזעק ומיד למחרת בבוקר ביקש שייקחו אותו לצפת. כמובן שהסביר להורים האומללים שזה איסור מהתורה, וכך פסק הדבר, והתנחמו האומללים בדברי מרן.

שסועה

"אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה השסועה את הגמל ואת הארנבת ואת השפן כי מעלה גרה המה ופרסה לא הפריסו טמאים הם לכם". [י"ד ז]

רש"י: השסועה – צריה שיש לה שני גבין ושתי שדראות.

תלמוד בבלי מסכת נדה דף כ"ד עמוד א

השסועה – בריה שיש לה ב' גבין וב' שדראות, רב אמר: בריה בעלמא – ליתא, וכי אנמריה רחמנא למשה – במעי אמה אנמריה. ושמואל אמר: בריה בעלמא – ליתא, וכי אנמריה רחמנא למשה – בעלמא אנמריה, אבל במעי אמה – שריא.

דעת רב: לעיתים בהמה טהורה מולידה עובר שסועה, והוא אינו יכול להתקיים ולכן נאסר.

דעת שמואל: יש כזה מין – בפני עצמו, ויש לו סימני טהרה והתורה אסרה אותו. אבל, אם נולד שסועה לבהמה טהורה הוא מותר.

השסועה בזמנינו

שו"ת ישמח לבב חלק יורה דעה סימן ו

מעשה נפלא בא לידי בעובר של בהמה דקה שהיה לו ב' גופים שלמים מובדלים זה מזה לגמרי, אלא שמצווארם ולמעלה הורכבו שני הצווארים זה על זה ונעשו לצוואר אחד עם ראש אחד, כשאר הראשים. באופן שהיו לו ב' גופין [כלילין בחד רישא]. כלומר היו לו שני גופים אך רק צוואר וראש אחד מחובר לאותן שני גופים.

ואשתומם על המראה, וחשבתי אולי זוהי השסועה שאסרה התורה כמו שכתוב במסכת חולין דף ס' ע"א ובמסכת נדה דף כ"ד ע"א: שהיא בריה שיש לה ב' גבין וב' שדראות.

ואמרו שם לשיטת הרב כמו שנפסק בהלכה, שהדין הוא שלא יחיה יותר מ 12 חודש. וזה לימדנו משה רבנו.

וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפ"א מהמ"א הל' ו' והטור ושו"ע ביורה דעה סוס"י י"ג ועי"ש במ"מ ולבוש.

איך שמשון שסע את האריה?

וַיֵּד שְׁמִשׁוֹן וְאַבְיוֹ וְאַמּוֹ תִּמְנָתָהּ וַיֵּלֶא עַד כְּרָמִי תִּמְנָתָהּ וְהָיָה כְּפִיר אֶרֶיוֹת שְׂאֵג לְקִרְאָתוֹ: וַתַּצֵּלֶח עָלָיו רוּחַ יְקֹנָק וַיִּשְׁסָעֵהוּ כְּשֶׁסֶע הַגְּדִי וַמְאֹכָה אֵין בְּיָדוֹ וְלֹא הִגִּיד לְאַבְיוֹ וְלְאַמּוֹ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּירַד [שופטים פרק י"ד ה, ו]

טעות נתאזרח בלב העם שמשון שסע את האריה דרך **פיו**, היינו שתפש את שתי הלסתות של האריה וקרע את פיו [כלומר: משך כל לסת לכיוון אחר עד ליציאת נפשו של האריה].

טעות מצערת זו מקורה בגין צייר דמויות מהתנ"ך – פרי דמיונו שבדה ממוחו הקודח, וכפי שנתבאר למעלה: שיסוע הוא ביקוע וחילוק הדבר לשני חלקים.

ואין העניין נוגע רק לאותו מאורע היסטורי בלבד, אלא יש לדבר השלכה הלכתית, הלא הדין הוא שעולת העוף צריכה שיסוע. כמו שכתוב בתורה ויקרא א' י"ז "ושיסע אותו בכנפיו לא יבדיל".

ולומדת הגמרא [מסכת זבחים סה עמוד ב] מהמעשה של שמשון כיצד לבצע את השיסוע.

וכן מבואר **במזרחי** (ראם) [ויקרא פרק יא], "וישסעהו כשסע הגדי" – שהם עניין חלוק הדבר לשניים.

כמו שכתב הרד"ק [ספר השורשים שרש פרס].

אמור מעתה ששמשון בגבורתו תפס את האריה בשתי רגליו. רגל ימין ביד ימין, ורגל שמאל בידו השמאלית, ובקע את האריה באמצעו עד שנחלק לשניים.

חרדים - אות כבוד!

לא פעם שומעים אנו לצערנו מפי אנשי התשקורת – חרדים ... חרדים... לכאורה הדבר הוא לבושתנו ולכלימתנו, אבל בואו נתבונן במשלו הנוקב והמאלף של אור שבעת הימים אדוננו הבעל שם טוב הקדוש, וניווכח, שכל עוד מוסיפים לנו את התואר חרדים – הרי זה אות כבוד. הבה נקרא את המשל והדברים ידברו בעד עצמם!

האם האריה הוא הגיבור שבחיות?!

הארי ציווה ואמר לגוריו [בניו הקטנים]: דעו לכם שאתם הגיבורים ביותר בעולם. וכל החיות והבריות מחויבים לירא מכם.

פעם יצאו האריות הקטנים לטיול בחוצות העיר אשקלון בכדי להגדיל ביטחונם בגבורתם כפי עצת אביהם. ובאו לפלטרין אחד חרב ובו היו ציורים רבים. ולפתע.. מה נבהלו עד אשר שיניהם נקשו דא להא. ובציור שמשון הגיבור עומד והורג את הארי, וישסעהו כשסע הגדי. וכאשר ראו, נסו על נפשם היישר אל אביהם. ואמרו לו: הלא אמרת לנו שאנו הגיבורים שאר מעולם וכו', וראינו שם זה הציור אשר נבהלנו מאד, כי ראינו אדם אחד עומד והורג את הארי כשסע הגדי, והשיב להם אביהם: אדרבה! מזה נודע גודל גבורתכם, שזה אירע פעם אחת בעולם, שאדם אחד היה גיבור מאד ועשה פלא חוץ מהטבע להרוג את הארי. על כן מציירים אותו, לחידוש ולפלא: [כתר שם טוב ח"ב דף כ"א ע"ב].

יש לתת צדקה גם למי שאינו נצרך

"השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר וכו' ורעה עינך באחיק האביון ולא תתן לו וכו'".

"נתן תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו, כי בגלל הדבר הזה, יברכך ה' אלוקיך בכל מעשיך ובכל משלח ידך". [פרק ט"ו פסוקים ט"ו-י]

אמר ר' אלעזר: בואו נחזיק טובה לרמאים, שאלמלא הם היינו חוטאים בכל יום. שנאמר: "וקרא אליך את ה' והיה בך חטא". [גמרא כתובות ס"ח]

וביאור הדברים הוא כך: שהרי איננו נותנים צדקה לכל הפושט יד מאחר ורמאים יש הרבה. וכך יש לנו תירוץ מדוע אין אנו נותנים צדקה לזה או להוא.

על הגמרא ישנן שתי קושיות:

1. והלא הקב"ה קורא לבבות ויודע הוא כי אין לנו תירוץ אמיתי, אלא- מתוך קמצנות גרידא וחוסר אכפתיות וזלזול במצבו של הזולת.

2. בפסוק כתוב: "וקרא אליך את ה'", "ומשמע שהעני יבכה לה' וזה יעורר את חמתו של הקב"ה. וא"כ גם אם יש רמאים, העני יבכה לה' ונקבל עונש.

העיון יעקב מיישב את 2 הקושיות, שהעונש מה' נגרם מתפילת העני. וכיון שהעני יודע שיש רמאים, וזוהי הסיבה שאנחנו לא נותנים, ממילא הוא לא יבכה לה', וה' לא יכעס.

ראיתי בספרו של מורנו רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל- "חכמת חיים", ספור שראוי להביאו כאן לצורך המחשת העניין.

בשנת תרפ"ג קמה קבוצת אנשים מבני כולל שומרי החומות, וקראו תגר על הנוהג להעניק מכספי חלוקה גם לאלה מבני הכולל הידועים כמבוססים כלכלית. והם פנו למשרד הראשי בניו יורק ותלונה בפיהם, הכוללת אף את רבינו נשיא הכולל התומך במייסדי הכולל הגאונים הצדיקים עמודי בית ישראל שהנהיגו את החלוקה כך.

ואף הרב שלח למשרד בניו יורק מכתב והדגיש: שמימיו לא ראה אברך כולל שנפטר לבית עולמו ומשאיר אחריו ירושה, אלא להיפך רק מותיר אחריו חובות. וע"כ אין לדקדק ולשנות מנוהלים ישנים אלו.

וכבר אמרו וקצבו התנאים הקדושים במשנתם, עונשם של אלה שאינם צריכים ונוטלים (משניות פאה ח-ט). עכ"פ ראוי לנו להניח אותם במה שפסקו עליהם חכמינו ז"ל, ולא לצאת בהנהגה חדשה.

וכאן הוא מגלה לנו פירוש מחודש על הפסוק "השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל" – שהכוונה לומר, שחושב בלבו שהמבקש הוא בליעל, שאינו ראוי ליטול ונוטל. ומחשבה זו תגרום שתקפוץ ידך "ורעה עינך באחיק האביון ולא תתן לו". ובכך תמצא היתר להמנע מלתת גם לאביון האמתי, שמא הוא מאלה שאינם צריכים ליטול, וגם תמצא לך אסמכתא בדברי חז"ל שאמרו "בואו ונחזיק טובה לרמאים, שאלמלא הם היינו חוטאים בכל יום" (כתובות סח-א).

ומאחר, שאכן ישנם כאלה בני בליעל שנוטלים צדקה אפילו שאינם צריכים, ואמנם ניצלת מהחטא של "ולא תקפוץ את ידך מאחיק האביון". אבל אם אותו אביון, שמנעת ממנו את נדבתך "יקרא עליך אל ה' – והיה כך חטא", ותענש על כך, כש"כ "והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני".

כי אפילו אם תמצא הצדקה להימנעותך, אבל הצעקה של האביון אל ה' עליך, לא תשוב ריקם.

ומשום כך ממשיכה התורה ומצווה: נתן תתן לו, ולא ירע לבבך בתתך לו". ואף מבטיחך כי לא יגרע ממנו ע"י הנתינה: "כי בגלל הדבר הזה, יברכך ה' אלוך בכל מעשיך ובכל משלח ידך". וכו'.

צדקה תציל משלושה כדורים

שלוש יריות פילחו את האוויר- וחייל שמפטרל בשטח בחברון, נפל מתבוסס בדמו. הערבי נמלט, וחייל מפלוגה אחרת שומע מרחוק את היריות ורץ לעבר מקום ההתרחשות. כשרואה הוא את החייל ששוכב בתוך שלולית דם, מגיש לו עזרה ראשונה ומסיע אותו במהירות לבי"ח בבאר שבע.

החייל פצוע אנוש. לא ברור עדיין אם יישאר בחיים. הוא מובהל לנתיחה, והאחות מהמחלקה מתקשרת להוריו.

בהלה נוראית אווזת בהורים. השעה 5:30 בבוקר. כשיוצא המנתח, אומר הוא להורים שספר תהילים רטוב אחוז בידם: נס גדול אירע לבנכם. אם לא היה מקבל את הטיפול הראשוני לא היה לכם היום ילד.

האם הפכה עולמות וביקשה לדעת שמו של החייל שהציל את בנה. התראיינה ברדיו בשני ערוצים במשך תקופה של כשנתיים. אך החייל, נעלמו עקבותיו. אף אחד אינו מופיע להיפגש עם האם.

לאמו של החייל הפצוע יש מכולת בקרית מלאכי, והחליטה לעשות מצבה משיש, לחרוט עליו את סיפור ההצלה של בנה, ולתלותו על הקיר הסמוך לפתח המכולת.

כעבור כשנה וחצי נעצרת בחוץ אשה עם סיגריה, ומאחר ואין אפשרות לעשן בחנות, מסיימת לעשן בחוץ ותוך כדי, קוראת את שכתוב על השיש.

ואז פורצת היא בבכי, ובעלת המכולת רצה אליה בבהלה. מה קרה לך? מדוע הנך בוכה?

ומשיבה לה האשה נחנקת מדמעות, כי היא עצמה מתגוררת בבאר שבע, אך באה לבקר את אמה. ולפני שתחזור לביתה רצתה להיכנס לקנות דבר מה במכולת.

ועוד הוסיפה, כי הספור הזה מרגש אותה, משום שבנה סיפר לה את אותו מקרה שהוא הציל חייל שנורה ומצבו קשה.

כששתי האימהות הצליבו את הסיפור - נודע כי חלומה של האם מקרית מלאכי, המחפשת אחר החייל שהציל את בנה הפצוע ממוות, התגשם וסוף סוף תוכל להיפגש עימו.

בעלת המכולת התחננה לפני האם מבאר שבע: אנחנו חרדים ורצוני לעשות סעודת הודיה, ומבקשת אני ממך שתביאי הערב בשעה 8:00 את כל משפחתך כולל [כמובן] את החייל, אלינו הביתה לסעודה, ונודה יחדיו לה' יתברך על כל סיפור ההצלה.

העניין סוכם, ובשעה היעודה נקשה המשפחה של המציל על דלת ביתם של הורי החייל הפצוע.

יושבים כולם בסעודה, והאם מבאר שבע מתבוננת בפני בעלת המכולת, ומבקשת ממנה לסור אתה לחדר צדדי, כי דבר סתר יש לה אליה.

כשדלת החדר ננעלת, שואלת אם המציל את בעלת המכולת:

אמרי נא לי, כמה שנים יש לך את המכולת?

35 שנים לערך. השיבה.

ובכן, האם זכור לך, כי לפני כ-22 שנים נכנסה נערה צעירה למכולת [אף פירטה את השינויים שנעשו שם]? נכון ששיניתי, אך איני זוכרת על הנערה מלפני 22 שנים. השיבה האם מקרית מלאכי.

הנערה היתה בהריון, ורצתה לעשות הפלה, ואת נתת לה את כל הפדיון שהיה לך בקופה, ואמרת: קחי ותגדלי אותו עם הכסף הזה, ואף הבטחת לה שבכל פעם שתצטרך כסף, תבוא אליך ואת תתני לה. אך ביקשת שתבטיח לך שלא תבצע את ההפלה. זוכרת את המקרה? כן בוודאי..

ובכן אני היא אותה נערה. ובני זה שמנעת ממני את הפלתו-הציל את בנך.

ההתרגשות גברה, ואז פרצה האם [בעלת המכולת] בהתרגשות של אמונה, ושאלה: היתכן לומר שיש מקרה? והלוא ה' מגלגל הכל בהשגחה פרטית. ולולא הצדקה - בני לא היה נותר היום בחיים.

כבר מראש- דאג הקב"ה שהוולד יחיה, וכך כעבור 22 שנים יוכל להציל את הבן של האם הצדקת, אשר הוזילה מכספה לצדקה, לאותה אשה צעירה, על מנת שלא תפיל.

כי ה' זורע צדקות, ואח"כ פועל ישועות.

נס- מתוך שלא לשמה קבלתי לשמה בדרך אחרת

ושוב ממריא אני בטיסת אל-על, והפעם לוונצואלה שבדרום אמריקה הרחוקה. ושקוע אני במחשבות על הת"ת שהקמתי. ואני בדרכי לבן דודי שמתגורר בוונצואלה, והוא מיליונר גדול.

ודאי יתמוך בי בסכום נכבד מאד לצרכי החידר, והלוא אבי העלה אותו ממוכר ירקות, והפכו לאדם עם בטחון עצמי - עד שעלה לאן שהגיע. כעת ברור שתהיה לו הכרת הטוב לאבי ז"ל, וכך יעזור לי בוודאות.

ביושבי במטוס הכרתי אדם סימפטי ודתי, חובש סרוגה לראשו. השיחה קלחה ביננו, והתברר שהוא גר - לא פחות ולא יותר בוונצואלה. ולא רק, אלא ממש באותו אזור שבו גר קרובי.

והוא שואל: היכן תהיה? אוכל שינה, הכל מסודר?

קצת התביישתי לומר לו, שמדרכי אני נוהג להגיע למקום כלשהו, ושם ה' עוזר ותמיד אני מוצא מקום.

ואז להפתעתי נענה לי ואמר: הנה מפתח לביתי, הרי הוא שלך לזמן בלתי מוגבל, כיון שאני טס שוב לחו"ל, הבית מלא באוכל והכל שלך.

לסידור כזה לא פיללתי.

כשהגעתי לאזור מגוריו של שאר משפחתי, קשה היה להיכנס לרחוב. המקום היה מוקף שוטרים, כפי שמקובל באזור של מיליונרים. וכך נאלצתי להזדהות, ולומר מי מחכה לי, ועד שקיבלו אישור, אשתו נאלצה לצאת ולהכניסני לביתם.

הם קיבלוני במאור פנים, והראו לי את ביתם המפואר.

כשהוצאתי את האלבום של הילדים הלומדים בת"ת שלנו, אמר לי: בוא ואראך דבר מה.

הוכנסתי לחדר שקירותיו מכוסים בתעודות הוכרה רבים. והוא מצביע לי על כל תעודה ואומר: זה תרמתי למען הקרן הקיימת לישראל. וזה לאוניברסיטת תל אביב. וכך הולך ומתפאר. ותרם לאל-על לבניית מטוס ג'מבו חדש \$2,000,000 [קוראים היטב את הספרות?]

בסופו של דבר הראיתי לו מקום קטן שנשאר חשוף על הקיר, ואמרת: וכאן תהיה תעודה של ילדים יהודים שלומדים תורה.

והוא מחייך באירוניה, ומה הוא עונה לי? אלו תעודות חשובות לדברים שברומו של עולם. ומה יוצא מלימוד תורה? זה לא משהו חשוב ומכובד. קח \$1000 וזה רק בשבילך.

נשארתי עם פה פעור. והרי הטיסה לבד עלתה לי כמעט כפליים. מה? הוא עושה ממני צחוק?

יצאתי בהרגשת תסכול. יש לו מפעל של לווים לג'ינס בכל רחבי העולם. שני מטוסים פרטיים, ובתים בכל מקום. ולא מפרגן לתת לתלמוד תורה?? יצאתי ע"מ שלא לשוב.

הגעתי לדירתו של ידידי החדש, ושאלתיו על ביכנ"ס קרוב אם בכלל ישנו דבר כזה. והלכתי לשם, כילד ההולך לשפוך צערו לפני אביו.

להפתעתי בבית הכנסת היו כעשרים אברכים הלומדים שם מידי יום ביומו. מה מאד שמחתי, שלכל הפחות אוכל לשבת וללמוד כאוות נפשי עד שאשוב ארצה.

והנה ניגש אלי אחד האברכים ומבקש ממני שאתן להם שיעור.

מנין לך שיודע אני לתת שיעור?

חיך האברך ואמר לי כממתיק סוד: כשחיתנת את ביתך עם נכד הרב שך זצ"ל, נכחתי שם כמו המון אברכים אחרים, וראיתיך יושב בשלחן ראש עם מרן ראש הישיבה.

טוב, לא נותרה בפני ברירה אחרת וקמתי לדבר.

לאחר שסיימתי ניגש אלי ראש הכולל ובפיו שאלה קשה: כיון שאחד מגדולי התורמים לכולל מחובר בנפשו למקום הלימוד, ובשבת הקרובה יערוך שמחת בר מצוה לבנו, ומתעקש הוא לעשות את השמחה דווקא באולם של הכולל. מובן שגם הנשים ישתתפו באירוע המשפחתי.

ומאחר ואין שם עזרת נשים, ובשבוע שעבר הגיע משולח ממאה שערים וכששמע שהגביר רוצה לעשות שם את השמחה, צעק: לזרוק אותם החוצה! זה איסור חמור. כמובן שהגביר התומך בכל מאורו בכולל נפגע קשות, ולא מעוניין להמשיך בהחזקת האברכים.

מה עושים?? שואל אותי ראש הכולל, כשצער ניבט מעיניו. צער של פגיעה קשה באדם שנתן ונתן בכל ליבו. היכן הכרת הטוב שלהם? האם אין פתרון אנושי יותר?

מה הבעיה? שאלתיו בתימהון. האם אין אפשרות לשים מחיצה וכך יוכלו גם הנשים להשתתף??!

השמחה היתה כה גדולה, ומיהרו להזעיק את הגביר וליידעו על הפתרון הכה פשוט שהם לא חשבו עליו. הגביר שהגיע, לחץ את ידי בהתלהבות של תודה, וישב לכתוב לי שיק מכובד מאד.

לאחריו מיהרו יתר המתפללים שנכחו במקום לתת צדקה ותרומה נכבדה לצורך תמיכה בלומדי התורה הקטנים שלי.

לא היה קץ לנחת שרווייתי. תוך יומיים כיסיתי כל שהייתי צריך. ופשוט הקדמתי את הטיסה חזרה לארץ.

מסקנה: הקב"ה רואה את אותם אלו שלא זכאים לתת צדקה ולהחזיק את התורה ולומדיה, ואינם חושבים שזהו עיקר הצדקה, אז הוא משלים לי בדרך אחרת ע"י יהודים שכן מכבדים וכן זכאים.

ר' יהושע בן קרחה אומר:

"כל המעלים עיניו מן הצדקה כאילו עובר עבדת כוכבים." [כתובות ס"ח]

באר התורה תמימה: שהתורה ציוותה את האדם לתת צדקה. כגון: לקט, שכחה ופאה. כדי לחנן אותו שכל הכסף שייך לה'. והוא נתן לנו את הכסף כפיקדון. ואם האדם לא נותן צדקה, הוא מאמין שהכסף שייך לה'. ולכן הוא נחשב כעובר עבודה זרה שלא מאמין בה'.

העין אליהו מסביר: שהנותן צדקה מאמין שה' ישלים לו את מה שנתן לצדקה. וכדברי הרמב"ם שלעולם לא יהיה האדם עני מנתינת צדקה.

אבל מי שלא נותן צדקה, לא מאמין שה' יחזיר לו, אלא חושב שרק הכסף שלו יכול לעזור לו, ולא ה'. וזה נחשב לכפירה.